

Bilag 5 - Høringsnotat vedr. hørings svar til Affaldsplanen 2023-2035

Forslaget til Affaldsplanen 2023-35 var i høring fra d. 3. juli til d. 5. september 2023. Fredensborg Kommune har modtaget 3 hørings svar.

I dette notat gennemgås hørings svarene og administrationens vurdering af dem i forhold til udformningen af den endelige affaldsplan. Hørings svarene i sin fulde længde fremgår af **bilag 6**.

Hørings svar 1

Fra: Inge-Lise Mogensen, privat person

A. Brugbare materialer og kompost fra genbrugspladserne

I andre kommuner er det for private muligt at hjemtage brugbare materialer og ting og hente kompost fra genbrugspladser

Så det vil være ønskeligt at kunne tage brugbare ting og materialer fra genbrugspladser. Og igen kunne få kompost fra genbrugspladser.

Administrationens svar

Norfors har tidligere tilbudt at borgere kunne afhente gratis kompost fra genbrugspladserne, men blev ved Norfors bestyrelsesmøde den 8. juni 2021 afskaffet ved årets 2021's udgang.

Norfors leverede tidligere have-/parkaffald til et anlæg, der omdannede affaldet til kompost. Anlægget havde i perioder vanskeligt ved at afsætte komposten, så det blev aftalt, at Norfors skulle aftage så meget som muligt til udlevering. Aftalen indbefattede, at når transportøren tømte et læs have-/parkaffald på modtageanlægget var der et læs kompost med retur, og på den måde blev transportomkostningerne holdt nede.

Imidlertid er udviklingen gået i retning af, at modtageanlæggene i dag i stadig større omfang omdanner have-/parkaffaldet til brændsel (bioaffald) og jordforbedringsmiddel til landbruget. Dette har bevirket, at komposten nu er et efterspurgt produkt, som i 2021 blev solgt til mellem 70-100 kr. eksklusiv moms pr. ton. Fra 2019 har Norfors derfor måttet købe komposten og den tilhørende transport. I 2021 var forventningen, at der skulle købes ca. 2.000 ton til udlevering.

Da have-/parkaffaldet er miljømæssigt bedre brugt som brændsel og jordforbedringsmiddel, kombineret med de økonomiske konsekvenser, besluttede Norfors Bestyrelse at afskaffe tilbuddet med gratis kompost på genbrugspladserne.

Der opfordres derfor til at man i stedet etablerer sin egen kompostbunke derhjemme, hvis man har mulighed for dette.

I forhold til spørgsmålet omkring at kunne tage genbrugsmaterialer fra genbrugspladserne, vil jeg henviser til administrationens svar på høringssvar 2.

Høringssvar 2

Fra: Martin Haugan Ullerup, Formand FællesVærket Nivå

A. Hente og bringe-område for genbrug på genbrugspladserne

Det er simpelthen for uambitiøst det der beskrives i planen – mange andre steder i landet er man meget længere fremme, som eksempelvis genbrugsbutikken på Skibby genbrugsplads, som samler utrolig meget sammen og sælger det videre med personale i butikken. Folk valfarter til.

En lille bitte container, hvor man kan stille lidt legetøj og en lampe batter jo nærmest ingenting. Få lavet et stort genbrugsmarked, hvor der er både byggematerialer, cykler, og diverse nips. Tænk en mellemting mellem en Jysk og en Stark bare fyldt med genbrugsvarer af alle mulige slags.

Få lavet aftaler med eller hjælp til med at etablere repair-cafeer eller lignende, der kan overtage ting der indleveres. I FællesVærket Nivå får vi eksempelvis cykler fra kvarternes storrumsaffald inden det bliver hentet, men på genbrugspladsen bliver cykler bare kvast af en gravko uanset hvilken stand de er i.

Det kunne også hjælpe med en omskoling og en kulturændring på genbrugspladserne – tænk hvis man kunne komme for at hente noget eller lede efter noget og ikke kun aflevere noget. Det er desuden svært at genbruge noget, når det ryger ned i en stor container, så kommer det aldrig op igen – og hvis man prøver at genbruge noget får man nærmest skældud.

Brugbare materialer og ting burde derimod lander på en midlertidig placering i en periode - så kan der være nogen der kan bruge det og så kan de tage det med, inden det ryger helt ud.

Administrationens svar

Norfors har allerede i dag Genbrugshytter på tre pladser (Vandtårnsvej, Containerhaven og Blokken), og Norfors har indgået aftale med tre frivillige organisationer (Røde Kors, Kirkens Korshær og Folkekirkens Nødhjælp), som aftager de indleverede genstande vederlagsfrit. Desuden er der indleveringsluse på Allerød til Spildopmagerne.

I Folketingets aftale "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" fra 2020 er det ambitionen at fremme direkte genbrug på de kommunale genbrugspladser. Helt konkret er tanken, at der skal etableres Genbrugsområder på genbrugspladserne, hvor genbrugelige genstande kan afleveres og efterfølgende skal afsættes vederlagsfrit til private aktører (borgere, frivillige organisationer eller virksomheder).

Som led i udmøntningen af Klimaplanen vedtog folkettinget sidste sommer en ændring til Miljøbeskyttelsesloven, hvori Miljøministeren hhv. Klima-, energi- og forsyningsministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om etablering og finansiering af genbrugsområder på de kommunale genbrugspladser. I september og oktober 2022 udsendte de to ministerier bekendtgørelser i høring, som var tænkt som den praktiske udmøntning af reglerne. I høringsudkastene blev beskrevet regler for blandt andet kommunernes vedtagelse af ordning for etablering af genbrugsområder (herunder krav om at alle genbrugspladser skal have et genbrugsområde), gebyrfastsættelse samt rammer for afsætning af de afleverede genstande vederlagsfrit til private aktører. Efter planen skulle bekendtgørelserne træde i kraft 1. januar 2023 med krav om etablering af Genbrugsområderne senest 1. januar 2024, men der er intet sket efter endt høringsperiode, hvorfor området fortsat er ureguleret.

På Norfors pladser er der i dag kun tale om indlevering af genstande til organisationerne, og ikke byttefaciliteter, hvor andre brugere kan tage de indleverede genstande. For at kunne leve op til de forventede krav skal der således i tillæg til det allerede eksisterende etableres byttefaciliteter, hvor genbrugspladsernes brugere også har mulighed for at tage genstande. Det forventes, at der vil blive stillet krav om, at der etableres Genbrugsområder på alle genbrugspladser snarest.

Hørings svar 3

Fra: Finn Langgaard, Agenda 21

A. Forældede tal i Affaldsplanen

Forslaget er fælles for 4 kommuner, som ikke har evnet at være enige om udformning af systemer og udbud af indsamling. En plan som skal dække 4 kommuner, hvor den ene skiller sig ud, er vanskelig at formulere, hvorfor såvel tal og tendenser som mål må beskrives med generelle termer.

Planen udarbejdes tilmed via en til formålet antaget rådgiver. Resultatet er en plan, som de enkelte kommuner føler sig meget lidt bundet af – og som tilmed kan tolkes og bøjes, som de enkelte kommuner finder hensigtsmæssigt.

Dertil kommer så, at de i planen anvendte tal, allerede er forældede, da de ikke tager højde for de store ændringer, som er sket i løbet af året 2022.

Affaldsplan 2023 – 2035 er derfor ikke et papir, som er troværdigt eller anvendeligt i forhold til de fremtidige tiltag.

Administrationens svar

Som bilag til affaldsplanen er der udarbejdet en kortlægningsdel jfr. kravene i affaldsbekendtgørelsen. Kortlægningen er baseret på 2021, da det ikke var muligt at nå at få færdiggjort og godkendt en kortlægning for 2022 før affaldsplanen skulle gennem den politiske behandling forud for høringen.

B. Borgerinddragelsesprocessen

Agenda 21 Foreningen for Fredensborg Kommune har ved udarbejdelsen af de tidligere, fælles affaldsplanner været indkaldt til de forberedende møder på Norfors og har deltaget i netværksmøder. I forbindelse med indeværende plan har vi ikke inviteret. Hvorfor ikke?

Administrationens svar

Borgerinddragelsen i forbindelse med Affaldsplanen 2023 – 2035 har været udformet således at der blev oprettet en digital platform, hvor alle har haft mulighed for at komme med input og kommentere deres holdninger til den forestående udarbejdelse af affaldsplanen. På den digitale platform, hvor alle havde mulighed for at give deres besyv til ny affaldsplan, kunne man tilmelde sig deltagelse i et fysisk borgerpanel.

Den digitale borgerinddragelse foregik fra den 19. december 2022 til den 22. januar 2023 og det fysiske panelmøde foregik den 13. april 2023.

C. Blandet pap og papir i Fredensborg Kommune

Der arbejdes på at følge den nationale strategi og udsortere i 10 fraktioner. Alligevel har Fredensborg Kommune besluttet at blande papir og pap og altså kun sortere i 9 fraktioner for så vidt angår boliger med egne beholdere.

Uanset at det modarbejder formålet, har hensynet til antallet af beholdere været det afgørende forhold.

Beslutningen har medført en besparelse ved ikke at indkøbe den 4. beholder, men også betydelige ekstra driftsomkostninger via krav om langt flere tømninger.

Det er klart i modstrid med målet om rationelle og billige løsninger, idet sammenblandingen af pap og papir i en relativt lille beholder (140 liter) også medfører en urationel arbejdsgang ved at de blandede fraktioner ikke kan omlastes sammen med pap og papir fra boliger med fælles opsamling eller fra de andre kommuner, hvor de to fraktioner indsamles hver for sig.

Det giver tilmed en lavere afsætningspris (ca. en halvering), da sammenblandingen kræver efterfølgende sortering inden afsætning til genanvendelsesindustrien.

Administrationens svar

Der indsamles i 10 fraktioner – og jf. udmeldte retningslinjer er det tilladt at indsamle pap/papir sammen. Fraktionerne indsamles hver 5 uge, så set i forhold til tidligere har der ikke været en ekstra omkostning på transport.

Ved etablering af indsamling af pap og papir separat skal der investeres i spande til denne indsamling, i forholdet ca. 4 mio. kr. (Priserne på spande er relateret til prisstigninger i forhold til Ukraine krigen) – dertil kommer en drifts omkostning på minimum 1,8 mio. kr. pr. år. (estimeret)- samt administration mm af opgaven.

Vi kan ikke udtale os om sammenligninger med de andre kommuners økonomi.

D. Mulighed for at afmelde en tømning

Der sættes på større fyldningsgrad i beholderne.

Det kræver en mulighed for at afmelde ikke fyldte beholdere, så der ikke skal tømmes meget små mængder fra husholdninger med få beboere eller med mængder langt under gennemsnittet.

Der er meget stor forskel på husholdningernes mængder af f.eks. papir, pap, glas, metal og plast.

Selv tømninger af rest og madaffald bør kunne afmeldes i vintermånederne, hvor der ikke er lugtgener fra disse fraktioner. Vi er rigtig mange, som kunne nøjes med tømning hver 4. eller 6. uge.

Der kræves motivation, hvis man vil have borgerne til at opføre sig mere rationelt i forhold til fyldning af beholderne. Det kunne f.eks. være, at der blev givet rabat ved afmelding, så man betaler halv pris for de tømninger, som afmeldes (administration og behandling af affaldet bliver ikke mindre af afmeldingen, men de direkte tømningssomkostninger falder væk).

Afmelding af tømninger vil kunne forlænge de daglige ruter og vil dermed kræve færre biler og ansatte, det vil spare på CO2 udledningen – og vurderes ikke at medføre mærkbare udgiftsstigninger.

Administrationens svar

Det opfattes ikke som en rationel løsning at der kan etableres "afmelde" ordning.

En "afmelde" ordning vil besværliggøre kørselslogistikken markant, da man i vintermånederne vil skulle afskedige adskillige renovatører, som så i sommerhalvåret skal generhverves igen.

Ydermere vil en tømningssfrekvens hver 4. eller 6. uge på rest- og madaffaldsbeholderne i vinterhalvåret skabe hygiejneudfordringer, da vi i dagens Danmark meget sjældent oplever de "hårde" vintre mere.

Gennemsnitstemperaturen i vinterhalvåret vurderes ikke til at være hverken lav eller stabil nok til at kunne forsvare hygiejniske forhold, ved så sjældent en tømningssfrekvens.

Baseret på andre henvendelser og ordlyd, er det tvivlsomt med opbakningen blandt andre borgere til forslaget.

E. Øget kommunikation om løsninger på affaldsområdet

Det vil være en hensigtsmæssig nyskabelse, for der har hidtil stort set INGEN kommunikation været – i form af løbende vejledninger om sortering, om hvordan man kan nedbringe fylden af affaldet mv.

Administrationens svar

Information og kommunikation om affald, herunder sortering kan forefindes på alle fire kommuners, Nørrebro og Fredensborg Forsynings respektive hjemmesider. Disse opdateres løbende, i takt med at ny information bliver relevant.

Og som det fremgår af Affaldsplanen så består en stor del af den, af at vi skal gøre mere i forhold til det kommunikative – så det kommer.

F. Fokus på udbud og kontrakter

Det bliver vanskeligt i Fredensborg Kommune, hvor man har valgt at hjemtage renovationsopgaven og derfor kun har meget lille mulighed for at påvirke økonomi, arbejds gange eller bedre materiel.

Hjemtagningen betragtes i planen som en imødekommelse af statens krav om udbud, men det er en forkert konklusion, da opgaven er overdraget uden nogen form for kontrakt, der binder den udførende virksomhed – Fredensborg Forsyning A/S – og dermed heller ikke giver mulighed for at kommunen kan stille krav eller forvente initiativer fra virksomheden i forhold til at rationalisere og billiggøre afhentningen.

Administrationens svar

Der arbejdes kontinuerligt med rationalisering og billigere afhentning hos Fredensborg Forsyning A/S.

Fredensborg Affald A/S blev dannet som affaldsselskab i 2013 og har som selskab fokus på såvel udbud og drift, herunder nødvendige initiativer til udvikling og optimering heraf. Det gælder også initiativer, der følger af affaldsplanen. Fredensborg Byråd skal godkende de takster, selskabet indstiller.

G. Sortering på genbrugspladserne

En væsentlig del af de manglende mængder til genanvendelse findes på genbrugspladserne, hvor sorteringen lader en del tilbage at ønske.

Der er meget lidt kontrol med borgernes sortering – og ofte henvises fraktioner til andre containere end der, hvor de burde have været, fordi den korrekte container er sendt til tømning og derfor ikke er til disposition på pladsen.

Der gøres tillige opmærksom på, at der registreres væsentlige mængder fra Fredensborg Kommune, som reelt kommer fra andre kommuner.

Der er massiv trafik til genbrugspladsen i Humlebæk fra borgere i Kvistgård og Espergærde (Helsingør Kommune) og en del til genbrugspladsen i Fredensborg fra Nødebo (Hillerød Kommune).

Ingen af stederne føres der kontrol med hvem, der benytter pladsen.

Bedre sortering kræver KONTROL og vejledning – og at der altid er mindst én container til hver fraktion opstillet på den enkelte plads.

Det kræver, at der er personale på pladsen, som er instrueret om forventningerne – og at der er materiel i nødvendigt omfang.

For optimal sortering og mere rationel transport bør der tillige være personale til at hjælpe med adskillelse af sammensatte emner – og af emner, der kunne fylde mindre ved adskillelse.

Der køres i dag med for små læs, fordi der er for meget luft i containerne.

Administrationens svar

Det er en af medarbejdernes primære opgaver at kontrollere at affaldet er sorteret korrekt, og medarbejderne bliver løbende opdateret i sorteringsvejledningen. Tilbagemeldingerne fra vores aftagere er da også, at affaldet generelt er meget fint sorteret. Med over en million besøg om året på Norfors' 6 genbrugspladser er det dog en umulig opgave at kontrollere hvert eneste læs. Men der sker løbende en afvejning af behovet for mandskab sat i forhold til det renovationsgebyr som skal opkræves hos borgerne. For at sikre at der altid er mulighed for at aflevere affald har Norfors dubletter af de fleste containere, så når én er fuld og hentes til tømning kan en anden åbnes. Pga. pladsbegrænsninger – især på de mindre pladser – er det dog ikke muligt at have dubletter af alle containere.

Med hensyn til kontrol med om borgerne kommer fra en anden kommune, er det Norfors erfaring, at trafikken også går den modsatte vej, så det i det store hele udligner sig over tid.

Transport af det modtagne affald til aftager er en væsentlig post i budgettet, og der bliver løbende arbejdet med at optimere logistikken, bl.a. med hensyn til at undgå at transportere for meget luft i ikke-komprimerede fraktioner. Flere fraktioner på pladserne bliver komprimeret i dag, f.eks. flamingo, som før gik ukomprimeret til forbrænding (og derfor fyldte meget), men nu har fået sin egen særskilte fraktion, som bliver komprimeret før transport til genanvendelse.

H. Madaffald i Affaldsplanen

Alle tal i planforslaget er fra 2021, hvor indsamling af madaffald endnu ikke var igangsat. Alligevel er der meget lidt nævnt om effekten af denne indsamling (som man kunne have estimeret ud fra tal for oktober kvartal 2022).

Det giver en stor usikkerhed, idet man reelt ikke får oplysning om, hvor den relativt store mængde af denne fraktion indregnes.

Den går formentlig til energiproduktion via udnyttelse af indholdet af metangas, men også til jordforbedring ved brug af restproduktet som gødning på landbrugsjord.

Men hvordan indgår madaffald i statistikkerne?

Disse forhold kan behandles mere indgående.

Administrationens svar

I 2021 indsamlede vi ikke madaffald, derfor indgår det ikke i Affaldsstatus.

Dog er der i selve affaldsplanen tabel 2, beregnet genanvendelsesprocent hvor der er estimeret tal for madaffald, drikkekarton og tekstil.

I. Stort brændbart i storskraldet

Det mål kan man kun nå ved at medtage mindre i henteordningen og dermed tvinge det ud af denne ordning til i stedet at blive afleveret direkte på genbrugspladserne.

Eller man kan kræve af borgerne, at de selv adskiller de kasserede emner og derefter selv at bortskaffe de dele, som skal genanvendes.

En ændring af kravene til aflevering i storskraldsordningen vil ramme hårdt i de bebyggelser, hvor man har fælles afhentning fra en central opsamlingsplads.

Der er allerede en del selvetablerede ordninger uden om systemet og større krav vil blot give flere af disse.

Sådanne ordninger vil ikke give mere genanvendelse, men større omkostninger for særligt disse boligområder.

Langt de fleste husholdninger har plads i deres restaffald til mindre emner fra fraktionen 'småt brændbart'.

Derfor vil der fremover med stor sandsynlighed blive mindre småt brændbart både på genbrugspladserne og i storskraldsindsamlingen.

Når man alligevel skal betale for tømning hver anden uge, kan man lige så godt fylde spanden / rummet op og dermed måske slippe for nogle af turene til genbrugspladsen.

At stille større krav til borgerne i forhold til sortering af storskrald virker umiddelbart som en ualmindelig dårlig idé.

Hent det som sættes ud og lav en central plads, hvor det efterfølgende adskilles og eftersorteres. Og brug den centrale plads til eftersortering af relevante fraktioner fra genbrugspladserne.

Administrationens svar

Vi er nødt til at se på alle muligheder for at få mere affald til genanvendelse og her er der potentiale i at se på "stort brændbart" fra storskrald. Hvordan vi får mere genanvendelse og genbrug, er ikke fastlagt men det er et udtalt mål at arbejde for at minimere mængderne der forbrændes – også storskrald.

J. Bedre sortering af restaffald

Hvis man vil begrænse mængden af småt brændbart i restaffaldet, skal der økonomiske incitamenter til. Storskrald, som indsamles af ejendomsfunktionærer i de fælles bebyggelser, giver typisk store udgifter til bortskaffelse – og vil derfor logisk blive lagt i vip- maxi- eller komprimatorcontainere til restaffald i de tilfælde, hvor der er plads.

Vil man have dette storskrald ud af restaffaldet, skal man øge servicen i forhold til afhentning med storskraldsordningen. Der skal hentes ugentligt, så opbevaringen bliver overskuelig og praktisk overkommelig.

For boliger med egne beholdere vil en mulighed for at afmelde tømninger (med dekort / rabat på gebyret) formentlig være den mest hensigtsmæssige vej at gå – blot er det vanskeligt og uhensigtsmæssigt at give mulighed for afmelding i den varme årstid.

Men det siger sig selv, at skal der genanvendes mere af denne fraktion, så skal den i højere grad flyttes fra restaffaldet til enten storskraldsordning eller aflevering på genbrugspladsen.

Administrationens svar

Vi er enige i at vi skal have mere genanvendeligt affald ud af rest- og storskrald, det er fremgår derfor også i mange af Affaldsplanens mål.

K. Fyldningsgrad i beholdere

Det er stærkt uhensigtsmæssigt at give boliger med egne beholdere mulighed for at dele disse. Det vil kræve et meget tæt tilsyn, da enhver ændring af beboersammensætningen hos deltagerne i en delingsordning kan ændre vilkårene for deling.

Og kravet om uændret betaling er en absolut hindring. Uden rabat vil meget få afgive deres selvstændighed i forhold til affaldet.

Hver bolig bør derfor have egne beholdere, så det fyldte volumen kan stilles til tømning, når husstanden finder det relevant.

Så her er mulighed for individuel afmelding - mod rabat for 'ikke udført tømning' - være den idéelle løsning.

Hvis man ønsker størst mulig mængde pr. tømt enhed, vil det være hensigtsmæssigt med en ændret brug af de beholdere, som stilles op ved parcelhusene.

Ønsket om mere affald i beholdere til tømning skal nødvendigvis følges op med langt mere vejledning i form af små vink eller råd i lokalaviserne – mindst månedligt, så der hele tiden følges op overfor brugerne.

Målet må være at hente mest muligt pr. afhentning.

Man skal være opmærksom på, at muligheden for afmelding vil betyde, at de faste tømningdage ikke længere vil være helt så faste.

Melder mange fra, kan ugens tømninger måske være afsluttet allerede onsdag, men der skal stadig være kapacitet til om nødvendigt at køre alle ugens 5 hverdage.

Det giver en mere kompleks kørselsledelse og mere administration, men også langt mindre energiforbrug på at afhente den samlede mængde.

Administrationens svar

Ligesom i det tidligere svar angående rest- og bioaffald i vinterhalvåret, så opfattes det ikke som rationelt at der etableres "afmelde" ordning.

I forhold til hvorfor 2 naboer ikke kan dele et beholdersæt til genanvendelige fraktioner i Fredensborg Kommune, ligesom man kan i de tre andre kommuner, så er dette grundet ejerforholdene. I Allerød, Rudersdal og Hørsholm er det kommunen som ejer indsamlingsmaterialet – det samme gør sig ikke gældende i Fredensborg Kommune, her er det borgerne som ejer deres eget indsamlingsmateriale.

L. Fredensborg Kommunes deltagelse i fælles udbud og kontrakter

Det er vigtigt ved udarbejdelse af udbud, at der i kontraktperioden skabes mulighed for at forhandle om andre løsninger end de udbudte, så man ikke nødvendigvis er bundet til de oprindeligt udbudte ordninger.

Det kan kombineres med længere udbud – f.eks. 5 år med option på forlængelse i 3 – 5 gange 1 år.

Det bør tillige tilstræbes, at Fredensborg Kommune deltager i det fælles udbud med de tre samarbejdskommuner, så der bliver økonomisk mulighed for at entreprenøren kan investere i specielt materiel til tømning af nedgravede beholdere.

Det er voldsomt uøkonomisk at køre affald fra disse beholdere uden komprimering og dermed med vægtmæssigt meget små læs.

Den nuværende løsning er uhensigtsmæssig og alt for dyr, men antallet af nedgravede beholdere i en enkelt kommune er for lille til at forsvare anskaffelse af det optimale materiel.

Administrationens svar

Der kontinuerligt med rationalisering og billigere afhentning, og der ses også på det rentable i tømning af nedgravede løsninger.